

Tarih: 25.03.2022

İş ve Ticaret Ahlakı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ . الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ .
وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا

Muhterem Müminler!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Allah şöyle buyuruyor: “**Ölçü ve tartıda hile yapanlara yazıklar olsun. Onlar, insanlardan bir şey aldıklarında tam ölçüp tartarlar. Kendileri başkalarına vermek için ölçtüklerinde ise eksik tartarlar.**” [1]

Peygamber Efendimiz (s.a.s) ihtiyaçlarını temin etmek için bazı zamanlarda Medine pazarına gider, alışveriş yapan insanları izler ve onlarla sohbet ederdi. Yine bir defasında pazar yerinde dolaşırken bir buğday satıcısı dikkatini çeker. Kuru görünen buğday yığınının elini daldırır. Parmakları ıslanan Peygamberimiz, satıcıya bu ıslaklığın sebebini sorduğunda adam buğdayların yağmurdan ıslandığını söyler. Bunun üzerine Allah Resulü (s.a.s); “**Öyleyse insanların görmeleri için ıslak olan kısmı üste koyman gerekmez miydi?**” buyurur ve şöyle uyarır; “**Bizi aldatan bizden değildir.**” [2]

Aziz Müminler!

Dinimizde insanın kendisinin ve aile bireylerinin ihtiyacını karşılamak için çalışması ibadet kabul edilmiştir. Zira kişinin başkasına muhtaç olmadan hayatını devam ettirmesi ve kazancını helal yollardan temin etmesi asıl olandır. Bu sebeple helal ve meşru yoldan kazanç temin etmek, iş ve ticaret hayatının içinde bulunmak övgüye lâyık bir durumdur. Nitekim Peygamber Efendimiz (s.a.s); “**Dürüst ve güvenilir tüccar, peygamberler, sıddıklar ve şehitlerle beraberdir.**” [3] buyurmuştur.

Kıymetli Müminler!

İş ve ticaret ahlâkının en önemli ilkesi kazancın helâl olmasıdır. Müslüman, sadece dünya kârına değil, çok daha önemli olan ahiret kazancına önem verir ve kazancına haram bulaştırmamaya özen gösterir. Bu sebeple Müslüman, Allah’ın haram kıldığı şeyleri alıp satmaz. Haksız kazançtan, faizden, karaborsacılıktan, kamu malına el uzatmaktan ateşten kaçır gibi kaçır. İş ve ticaret ahlâkının bir diğerk ilkesi de doğru ve dürüst olmaktır. Yani alış-verişte açık sözlü ve şeffaf olmak, yalan, hile ve aldatmadan kaçınmaktır. Peygamberimiz (s.a.s); “**Bir Müslümanın kusurlu bir malı, kusurunu açıklamadan satması helâl değildir.**” [4] buyurur. Çünkü malın kusurunu gizlemek, insanların birbirine olan güvenini ve alışverişin bereketini yok eder.

Kıymetli Kardeşlerim!

Ne acıdır ki, günümüzde insanların bir kısmı savaş ve şiddetin pençesinde en temel gıda maddelerini bile temin etmede zorlanırken, insanların büyük bir kısmı ise helal kazanç duyarlılığını, kanaat, tevazu, dürüstlük ve yardımlaşma gibi değerleri hatırına bile getirmiyor. Hırs ve tamah, servete ve mala aşırı düşkünlük, lüks ve ihtiyaç fazlası tüketim ise çığ gibi büyüyor.

Geliniz, kazancımızı doğruluk ve dürüstlük üzerine inşa edelim. Helâl ve temiz olana yatırım yapalım. Haram ve sahte olana giden yolları kapatalım. Allah rızası içi kazanan ve kazandığını Allah yolunda harcayan mümin kullarından olalım.

Norveç Diyanet Hutbe Komisyonu

[1] Mutaffifin, 83/ 1-3.

[2] Müslim, İman 164; Darimi, Büyü’, 10.

[3] Tirmizi, Büyü, 4.

[4] İbn Mâce, Ticaret, 45.